

क्र.सं	मासः/सप्ताहः	अधिगमफलानि	निर्देशात्मकक्रियाकलापः	मौल्यमापनक्रियाकलापः
1	<u>पेब्रवरी</u> प्रथमसप्ताहः क्रियाकलापः- १	❖ तपोवनाभिगमनम् पीठिका- ➤ दृश्यकव्यस्य परिचयं प्राप्नुवन्ति।	➤ कविकोपकलापतः लघुनाटकस्पर्धा ।	➤ 1.काव्यं कति विधम्? केषु नाटकं रम्यम् ?
	क्रियाकलापः- २	➤ डा॥ हेच् आर् विश्वासमहोदयस्य परिचयः।	➤ डा ॥ हेच् आर् विश्वासमहोदयस्य विषये लेखनस्पर्धा। ➤ वाक्यरचना स्पर्धा ।	➤ कविपरिचयं लिखत। १. डा॥ हेच् आर् विश्वासः। ➤ वाक्यं रचयत- १.मम २.मुनिः
	क्रियाकलापः- ३	➤ दशरथस्यास्थानं प्रति विश्वामित्रागमनम्	➤ छात्राः अभिनयद्वारा सम्भाषणं प्रदर्शयन्ति । ➤ सन्धिविभजन स्पर्धा।	➤ दशरथस्यास्थानं कः आगच्छत् ? सन्धिविभजनं कुरुत । १. तथैव २. दशरथस्यास्थानम्
2	द्वितीयसप्ताहः क्रियाकलापः- १	➤ लोकहितार्थं यज्ञः।	➤ रक्षसानां मानवानां व्यवहार, गुणविषये आवली रचना।	➤ के राक्षसाः ऋषीन् पीडयन्ति। ➤ ताटका का ?
	क्रियाकलापः- २	➤ रामः राक्षससंहारं कर्तुं समर्थः।	➤ संस्कृते रामायणकथा कथन स्पर्धा।	➤ 1. कः राक्षस संहारं कर्तुं समर्थः ? 2. दशरथस्य ज्येष्ठः पुत्रः कः?
		➤ विश्वामित्रः सामान्यः न ।	➤ 'अध्यापकः कथा द्वारा विश्वामित्रं परिचाययति । ➤ पाठान्तर्गत 'इकारान्त' शब्दान्वेषण स्पर्धा।	➤ 1. विश्वामित्रः कस्य पुत्रः? 2. कः स्वप्रयत्नेन ब्रह्मर्षिपदं प्राप्तवान्?

3	तृतीयसप्ताहः क्रियाकलापः- १	<ul style="list-style-type: none"> ➤ एकलव्यस्य गुरुभक्तिः पीठिका- ➤ महाभारत कथासु एकलव्यस्य स्थानं अवगच्छन्ति। 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ शिक्षकः पीठिकारूपेण एकलव्यस्य कथायाः महत्वं विशदयन्ति। छात्राः अनुगच्छन्ति। 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ पाठे विद्यमान तिङ्न्त पदानाम् आवलिं लिखन्तु।
	क्रियाकलापः- २	<ul style="list-style-type: none"> ➤ तस्य गुरुभक्ति विषये अधिगमनम्। 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ एकलव्यस्य गुरुभक्ति वर्णनं कुर्वन्ति। 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ एकलव्यस्य विषये लघुसंभाषणं कुर्वन्तु अभ्यास पत्रिकां लिखन्तु
4	चतुर्थसप्ताहः क्रियाकलापः- १	<ul style="list-style-type: none"> ➤ समासः समासभेदान् अवगच्छन्ति। 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ उदाहरणद्वारा अध्यापकः विवरणं करोति। 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ को नाम समासः ? समासभेदान् लिखत।
	क्रियाकलापः- २	<ul style="list-style-type: none"> ➤ द्वन्द्वसमासः 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ उदाहरणद्वारा अध्यापकः विवरणं करोति। 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ समासं कृत्वा लिखत। १. कुक्कुटश्च मयूरी च २. हरिः च हरः च

अभ्यासपत्रिका-1

. I एकवाक्येन उत्तरं लिखत ।

1. ऋषयः किमर्थं यज्ञं कुर्वन्ति ?	
2. राक्षसाः कथं यज्ञं नाशयन्ति ?	
3. दशरथस्य कुलगुरुः कः ?	
4. विश्वामित्रः कस्य पुत्रः ?	
5. दशरथस्यास्थानं कः आगच्छत् ?	
6. के राक्षसाः ऋषीन् पीडयन्ति।	
7. ताटका का ?	
8. कः राक्षस संहारं कर्तुं समर्थः ?	
9. दशरथस्य ज्येष्ठः पुत्रः कः?	
10. कः स्वप्रयत्नेन ब्रह्मर्षिपदं प्राप्तवान्?	

II. रिक्तस्थानं पूरयत।

1	केचन _____ यज्ञे विघ्नमुत्पादयन्ति ।
2	_____ नाम राक्षसी अस्ति ।
3	रामः _____ कर्तुं समर्थः अस्ति

अभ्यासपत्रिका-2

1. यथा निर्देशमुत्तरं लिखत।

1. विश्वामित्रमहर्षिः आगतः अस्ति ।

कः पाठः ?	कः अवदत् ?	कम् अवदत् ?

2. राम लक्ष्मणं च प्रेषयतु ।

कः पाठः ?	कः अवदत् ?	कम् अवदत् ?

3. सः विश्वामित्रमर्षिः ।सः अस्माकं सर्वेषामपि पूज्यः।

कः पाठः ?	कः अवदत् ?	कम् अवदत् ?

4. आज्ञापयतु महाराज।

कः पाठः ?	कः अवदत् ?	कम् अवदत् ?

5. आम् ! महाराज ! सर्वं कुशलम् ।

कः पाठः ?	कः अवदत् ?	कम् अवदत् ?

अभ्यासपत्रिका-3

I. उदाहरणानुसारं वाक्यानि रचयत –

उदाहरणम्- 1. माता - सुताः - हारं

1. माता सुताभ्यः हारं यच्छति ।

2. धनिकः - दरिद्राः - वस्त्राणि- यच्छति ।

3. वैद्यः - रुग्णाः - औषधं - यच्छति ।

4. अर्चकः - भक्ताः - पुष्पाणि - यच्छति ।

5. जनकः - अभ्यागताः - पाद्यं- यच्छति ।

6. अध्यापिका - छात्राः - मधुरं- यच्छति ।

7. पाचकः - बालिकाः - रोटिका- यच्छति ।

अभ्यासपत्रिका-4

I. घटनानुक्रमेण लिखत-

1.	एकलव्यः दक्षिण कराङ्गुष्ठं छित्वा द्रोणाय प्रदात्।
2.	द्रोणः अर्जुनेन सह वनमगच्छत्।
3.	हिरण्यधनुषो पुत्रः एकलव्यः द्रोणस्य समीपमागतः।
4.	एकलव्यः द्रोणस्य प्रतिमां विधाय स्वयमेव अस्त्रविद्यां अशिक्षत्।
5.	आसीत् पुरा द्रोणो नाम प्रथितो धनुर्वेदाचार्यः।

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

II. लिङ्ग विभक्ति वचनानि लिखत ।

		लिङ्ग	विभक्ति	वचन
1.	परिणतान्			
2.	मुखे			
3.	द्रोणाय			
4.	आज्ञया			
5.	शिरसि			

I. संयोज्य लिखत-

अ	आ	
1. द्रोणः	निषादराजा	-----
2. अर्जुनः	कुरुकुलपितामहः	-----
3. एकलव्यः	पाण्डुपुत्रः	-----
4. हिरण्यधनुषः	धनुर्वेदाचार्यः	-----
5. भीष्मः	निषादकुमारः	-----

II. एकवाक्येन उत्तरं लिखत।

1	कुरुकुलपितामहः कः ?	
2	कौरवपाण्डवाः किमर्थं वनमगच्छन् ?	
3	एकलव्यः कस्य पुत्रः ?	
4	द्रोणायार्यः गुरुदक्षिणारूपेण एकलव्यं प्रति किं अयाचत् ?	
5	देवाः एकलव्यस्योपरि किम् अवर्षयत् ?	

III. पञ्चशैः वाक्यैः उत्तरं लिखत।

1. एकलव्यस्य गुरुभक्ति विषये एकां लघुकथां लिखत।

प्रश्नपत्रिका

प्रथमभाषा- संस्कृतम्

कक्षा- अष्टमी

अङ्काः-20

I. एकवाक्येन उत्तरं लिखत-

5 x 1=5

1. ऋषयः किमर्थं यज्ञं कुर्वन्ति ?
2. विश्वामित्रः कस्य पुत्रः ?
3. ताटका का ?
4. कुरुकुलपितामहः कः?
5. एकलव्यः कस्य पुत्रः ?

II. रिक्तस्थानं पूरयत।

2 x 1=2

1. केचन _____ यज्ञे विघ्नमुत्पादयन्ति ।
2. _____ नाम राक्षसी अस्ति ।

III. कविपरिचयं लिखत।

1 x 2=2

1. डा॥ हेच् आर् विश्वासः।

IV. समासं कृत्वा लिखत।

2 x 1=2

1. कुक्कुटश्च मयूरी च
2. हरिः च हरः

V. विभज्य सन्धिनाम लिखत ।

3 x 1=3

1. तथैव
2. यथाज्ञापयति
3. नैव

VI. वाक्यं रचयत ।

2 x 1= 2

1. ज्ञातुम्
2. कृत्वा

VII. यथा निर्देशमुत्तरं लिखत।

1 x 2= 2

1. विश्वामित्रमहर्षिः आगतः अस्ति ।
- कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ?

VIII. पश्चषैः वाक्यैः उत्तरं संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया, अङ्गलभाषया वा लिखत।

1 x 2= 2

1. विश्वामित्रः रामलक्ष्मणौ किमर्थं वनम् अनयत् ? विवृणुत

@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@